

Arhitektonske politike nove generacije

dokument u nastajanju

Ingrid Gojević, dipl.ing.arh.
ZAVOD ZA PROSTORNI RAZVOJ

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo prostornoga uređenja,
graditeljstva i državne imovine

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

Zakon o prostornom uređenju NN 153/13, 65/17, 14/18,
39/19, 98/19, **67/23**

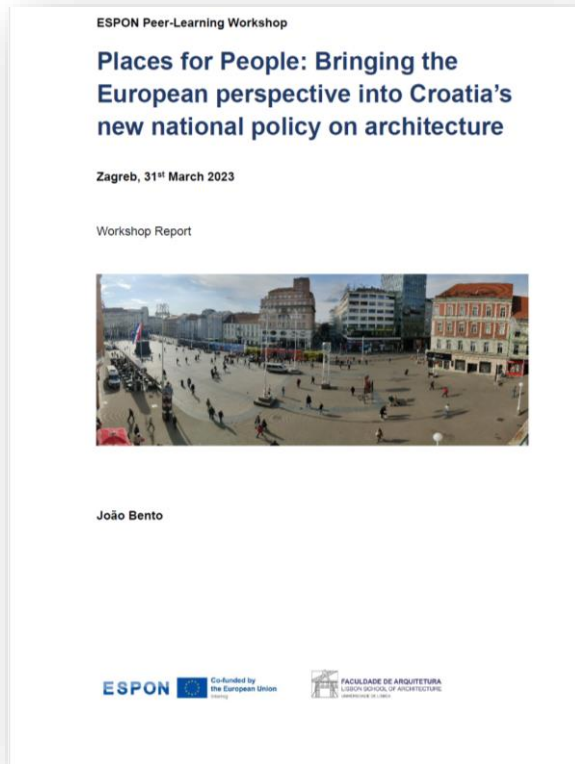
Arhitektonske politike Republike Hrvatske

Nacionalne smjernice za vrsnoću i kulturu građenja za
srednjoročno razdoblje

vrsnoća izgrađenog prostora je opći interes koji se osigurava
provedbom dokumenta Arhitektonske politike Republike
Hrvatske... prilikom izrade prostornih planova i projekata na
temelju ovoga Zakona i posebnog zakona kojim se uređuje
gradnja

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

metodo logija

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

metodo logija

Odluka ministra (MPGI), srpanj 2023.

Koordinacijski tim:

Bojan Linardić, MPGI

Rajka Bunjevac, predsjednica HKA

Tamara Mihinjač Pleše, predsjednica UHU

Roman Šilje / Mia Roth Čerina, predsjednik/ca UHA arhitekata

Radna skupina:

Ingrid Gojević, MPGI

doc.dr.sc. Dubravko Bačić, Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, član ACE

izv.prof.art.dr.sc. Silvio Bašić, Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Jelena Borota, Hrvatska komora arhitekata

doc.dr.sc. Ines Hrdalo, Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

dr.sc. Ivana Katurić, Europa Nostra, Hrvatska

Dalija Milonja, Hrvatska komora arhitekata

prof.dr.sc. Anka Mišetić, Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

prof.art. Krešimir Rogina, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

Mirna Sabljak, Ministarstvo kulture i medija

Snježana Turalija, GREENIKA, Zagreb

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

plan rada

Odluku o donošenju Arhitektonskih politika Republike Hrvatske, Nacionalne smjernice za vrsnoću i kulturu građenja za srednjoročno razdoblje donosi Vlada na prijedlog Ministarstva.

U Arhitektonskim politikama razrađuju se ciljevi i smjernice za unapređenje kvalitete i kulture građenja te kvalitete arhitekture i cjelokupnog izgrađenog prostora.

Vlada Republike Hrvatske će **u roku od godinu dana** od dana stupanja na snagu ovoga Zakona (**29.6.2024.**) donijeti odluku o Arhitektonskim politikama Republike Hrvatske, Nacionalne smjernice za vrsnoću i kulturu građenja za srednjoročno razdoblje iz članka 10. ovoga Zakona.

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

2. polazišta

naučene lekcije

**neobaveznost
provedbe**

**izostanak političke
volje**

**nerazumijevanje
vs.**

**entuzijizam
pozitivni primjeri**

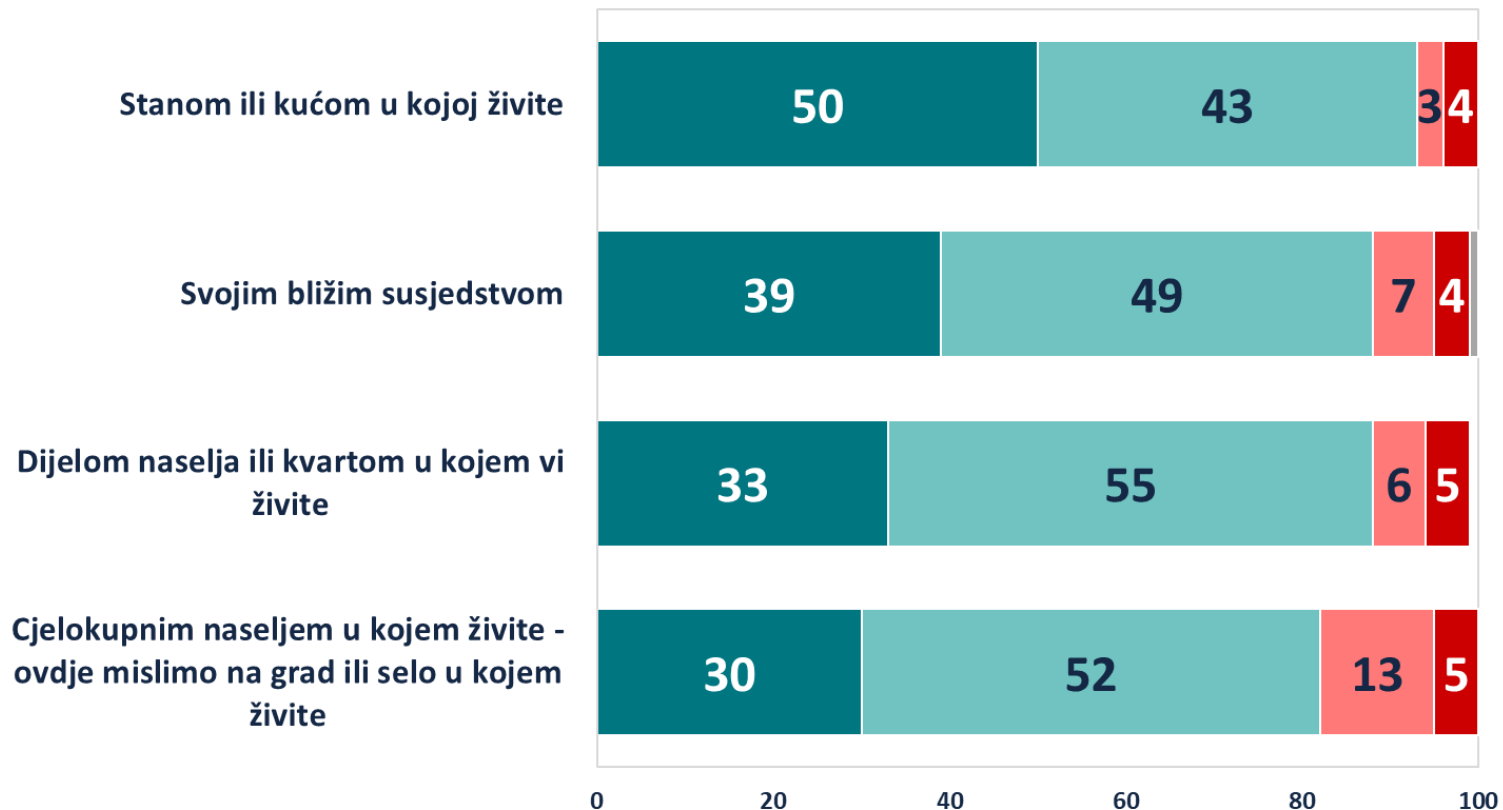
Arhitektonske politike Republike Hrvatske

2. polazišta

javno mnijenje

Koliko ste općenito zadovoljni svojim životnim prostorom? Pod prostorom mislimo na sljedeće:

■ Vrlo zadovoljan ■ Uglavnom zadovoljan ■ Uglavnom nezadovoljan ■ Vrlo nezadovoljan ■ NZ / BO

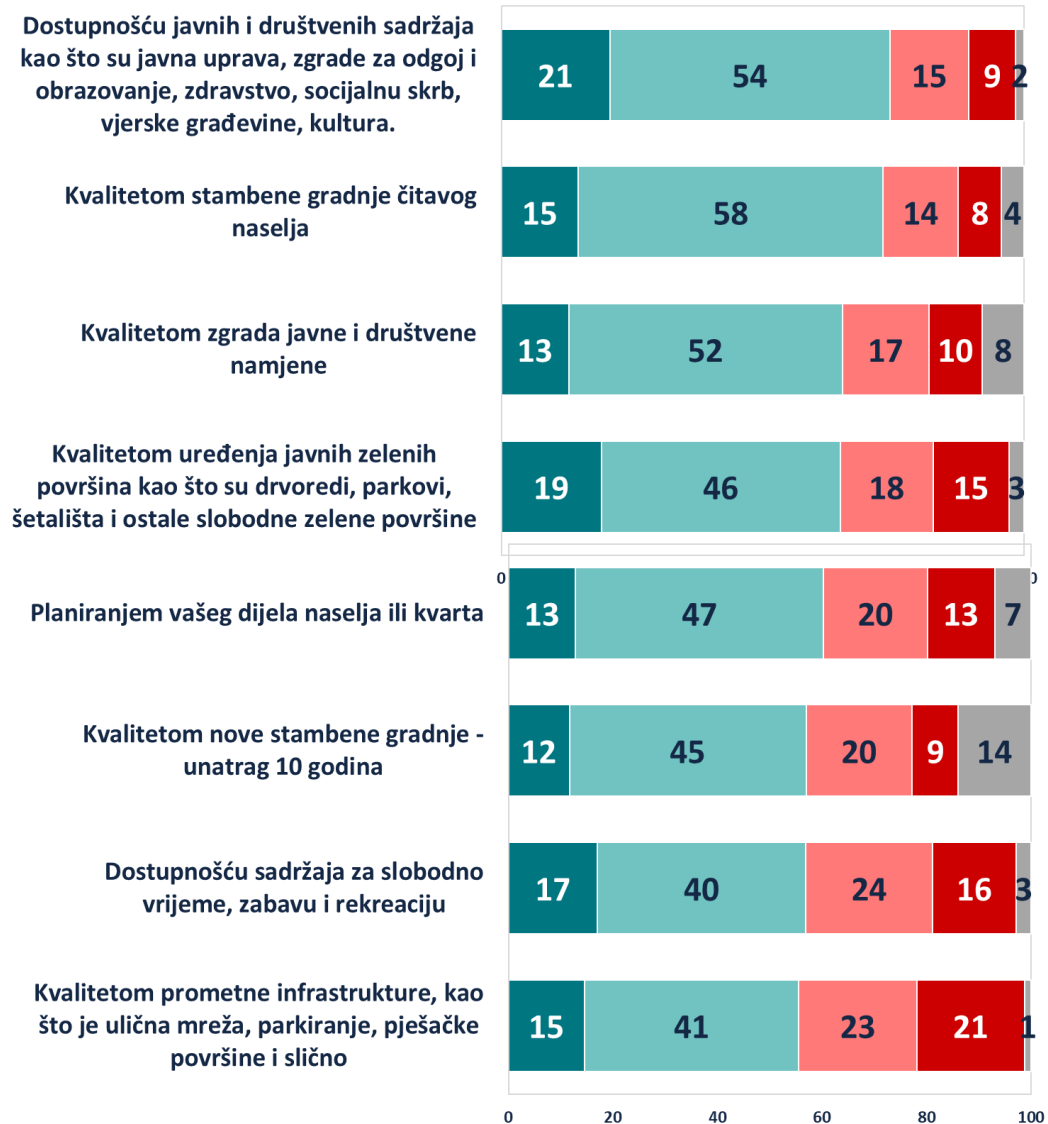
Arhitektonske politike Republike Hrvatske

2. polazišta

javno mnijenje

Koliko ste zadovoljni ili nezadovoljni sljedećim u vašem dijelu naselja ili kvartu? Jeste li vrlo zadovoljni, uglavnom zadovoljni, uglavnom nezadovoljni ili potpuno nezadovoljni?

■ Vrlo zadovoljan ■ Uglavnom zadovoljan ■ Uglavnom nezadovoljan ■ Vrlo nezadovoljan ■ NZ / BO

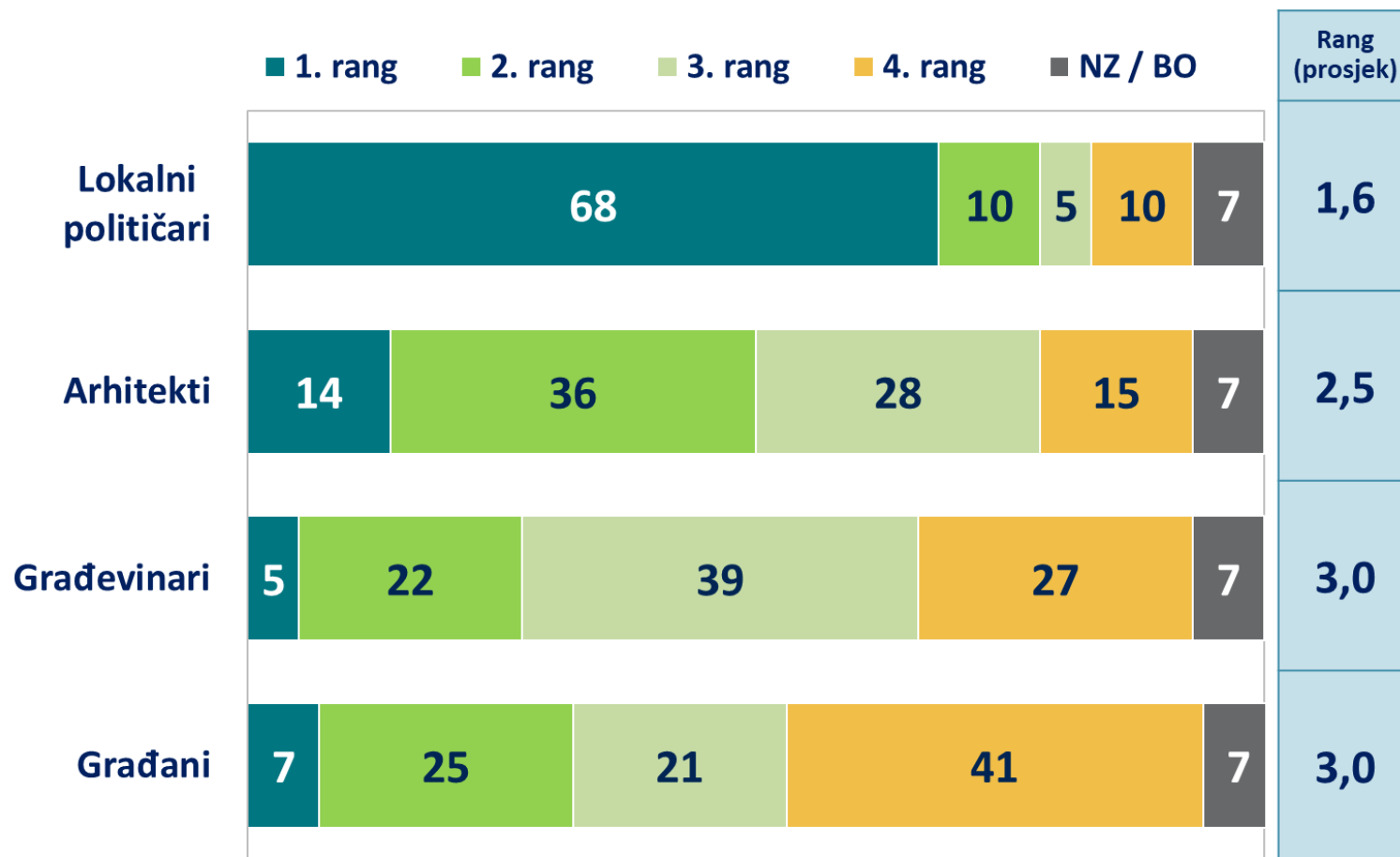

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

2. polazišta

javno mnijenje

Tko po vama ima najveću odgovornost za kvalitetno i smisleno oblikovanje prostora? Molim Vas da sljedeće grupe ljudi poredate na način da na prvo mjesto stavite onoga za koga smatrate da ima najveću odgovornost, a na četvrto mjesto onoga za koga smatrate da ima najmanju odgovornost.

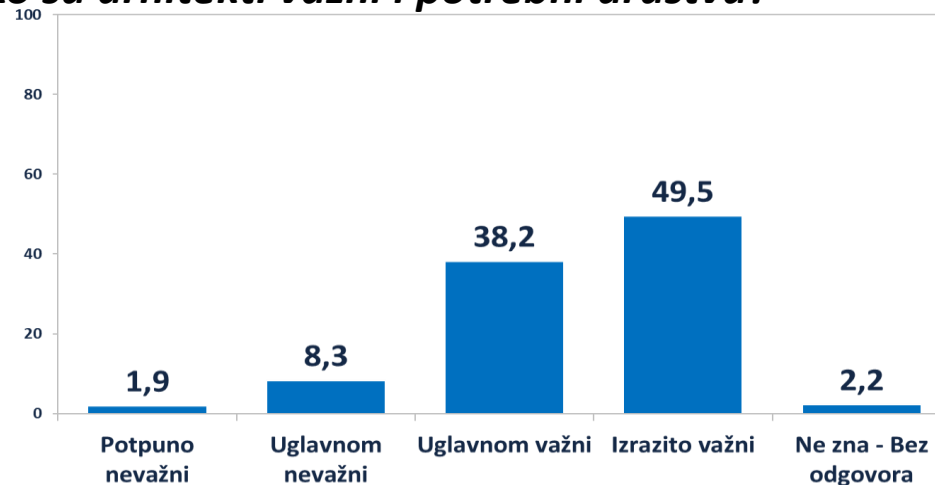

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

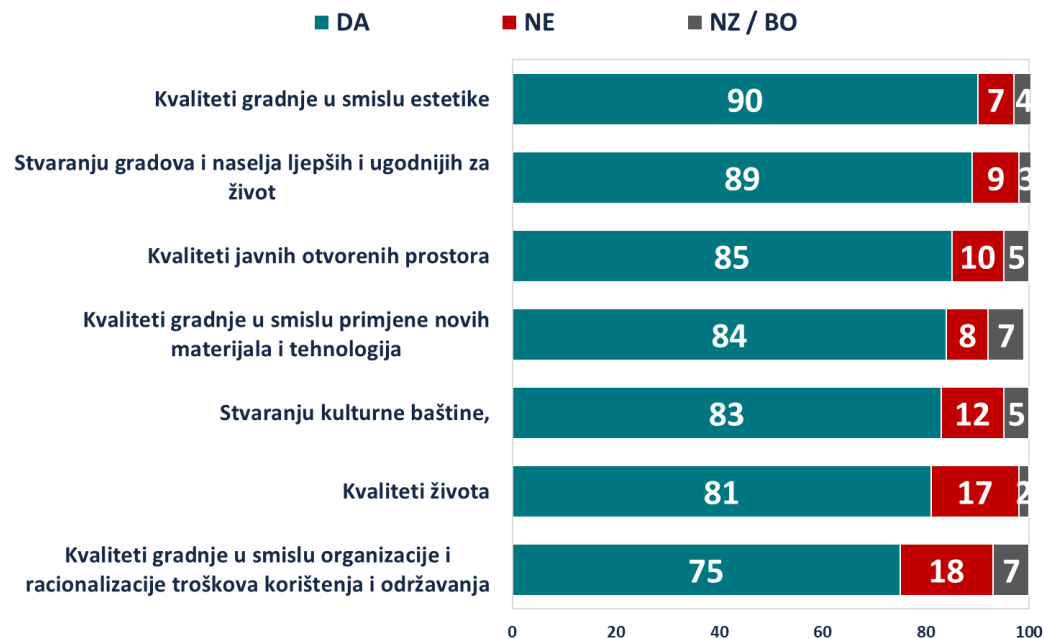
2. polazišta

javno mnijenje

Prema vašem mišljenju koliko su arhitekti važni i potrebni društvu?

Smatrate li da arhitekti svojim djelovanjem doprinose:

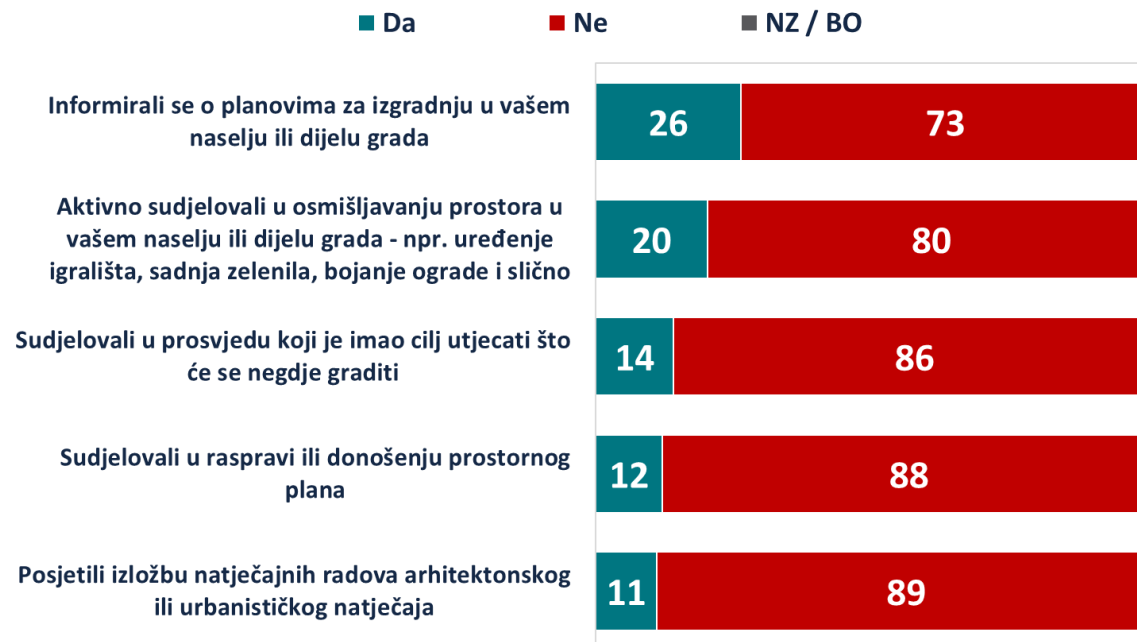

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

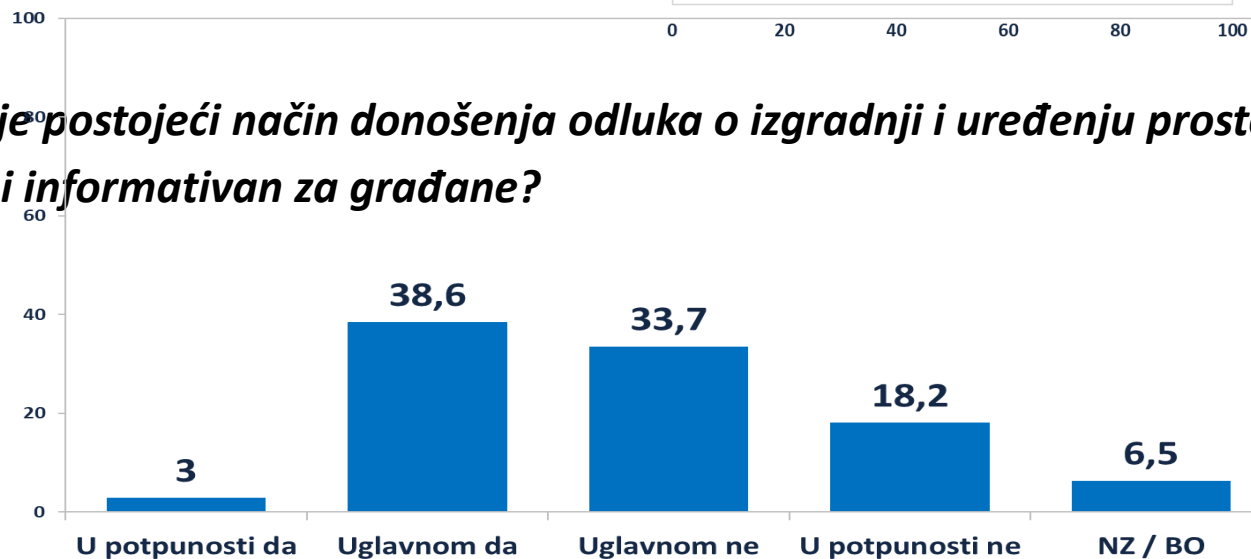
2. polazišta

javno mnijenje

Jeste li ikada osobno sudjelovali u nečemu od navedenog?

Smatrate li da je postojeći način donošenja odluka o izgradnji i uređenju prostora transparentan i informativan za građane?

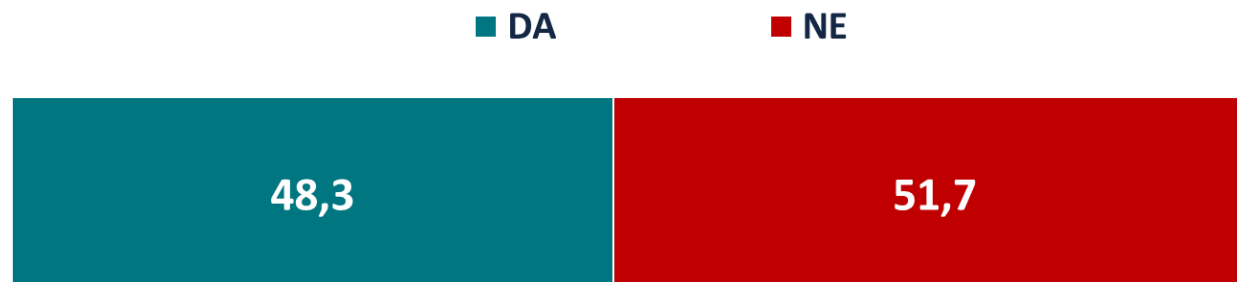

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

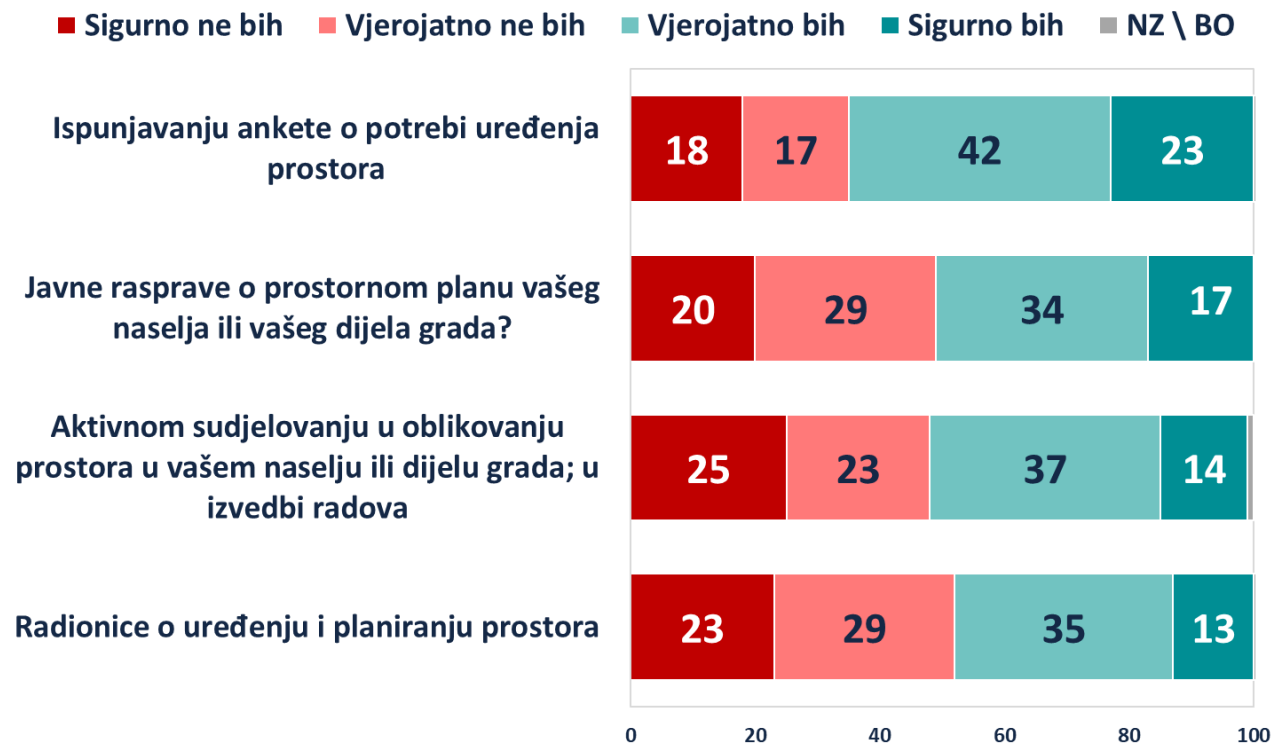
2. polazišta

javno mnijenje

Znate li što su arhitektonski ili urbanistički natječaji i za što se provode?

Biste li bili spremni uključiti se u procese vezane uz uređenje prostora, kao što su:

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

koncept

1. UVOD

2. POLAZIŠTA

3. GLAVNI CILJEVI

4. HORIZONTALNE TEME

5. PROVEDBA

6. PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

7. ZAKLJUČCI

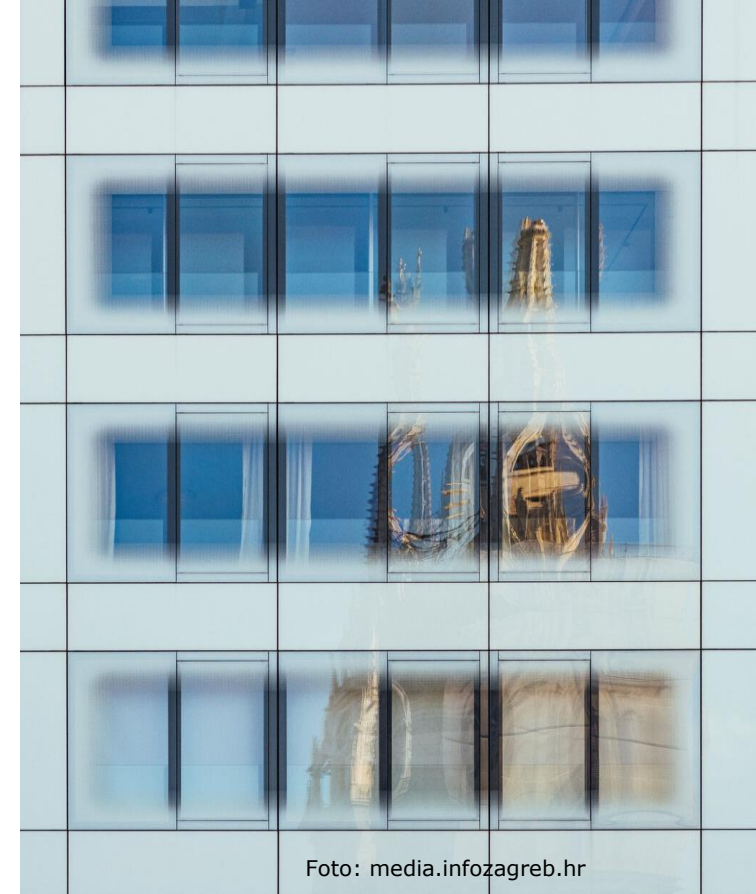

Foto: media.infozagreb.hr

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

participacija

PODIZANJE RAZINE SVIJESTI I PARTICIPACIJA

Moderatorica: **prof. dr. sc. Anka Mišetić**, Arhitektonski fakultet

ODRŽIVO UPRAVLJANJE PROSTOROM

Moderatorica: **izv. prof. dr. sc. Ines Hrdalo**, Agronomski fakultet

VRSNOĆA ARHITEKTURE

Moderator: **Robert Jonathan Loher**, HKA

KVALITETNO, PRIUŠTIVO, DOSTUPNO I RAZNOLIKO STANOVANJE

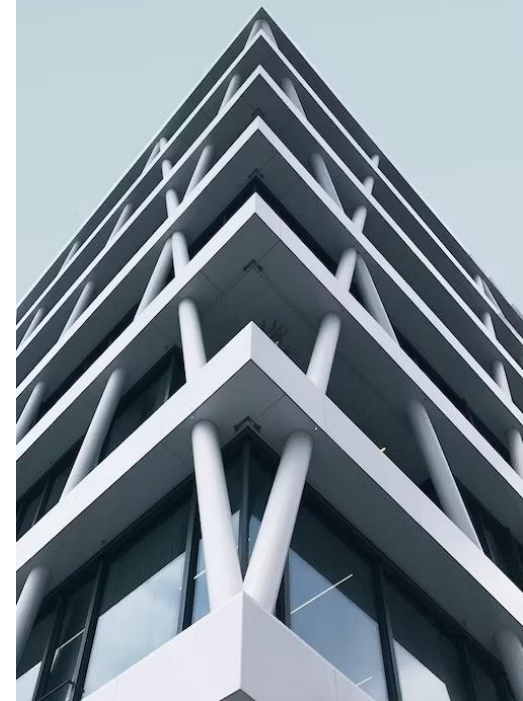
Moderatorica: **Dalija Milonja**, HKA

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

2. polazišta

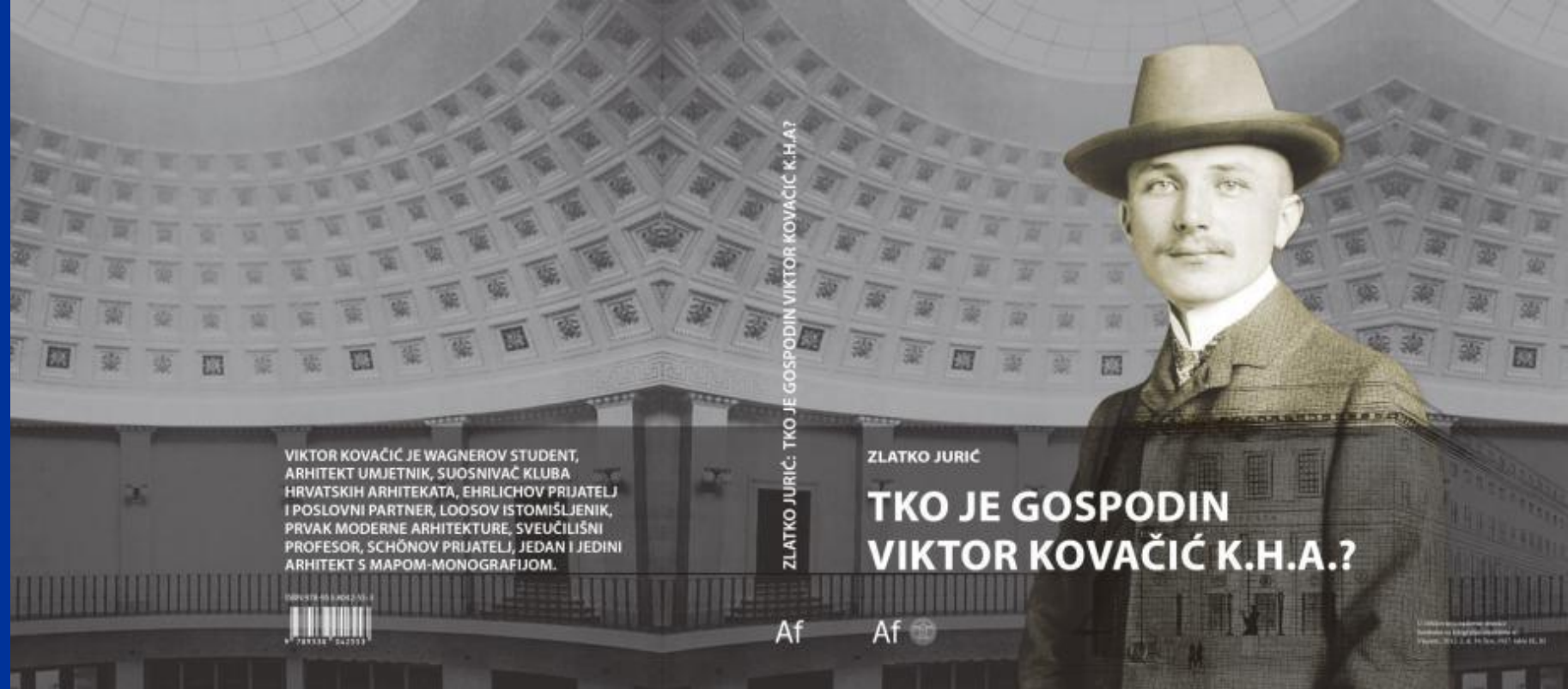
- **ZNAČAJ ARHITEKTONSKIH POLITIKA**
- **MEĐUNARODNI KONTEKST**
- **NACIONALNI ZAKONSKI KONTEKST**
- **STRATEŠKI I DOKUMENTI
PROSTORNOG UREĐENJA**
- **OCJENA STANJA I NAUČENE LEKCIJE
(APOLITIKA 2013-2020)**
- **IZAZOVI I RIZICI**
- **RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI**
- **PRIORITETI JAVNE POLITIKE**
- **METODOLOGIJA**

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

2. polazišta

značaj

Viktor Kovačić: *esej Moderna arhitektura, časopis Život, 1900.:*

.....“Arhitektura je umjetnost, i kao takova mora da bude individualna i suvremena“

.....“Novo oruđe, novi materijali, drugi način života upućuje nas – da se i forma građevine mora mijenjati.“

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

2. polazišta

međunarodni kontekst

GLOBALNA RAZINA

Aarhuška konvencija (UNECE,1998) • **UN-ov Program održivog razvoja do 2030** (2015) • **Pariški sporazum o klimatskim promjenama** (COP21, 2015) • **Ženevska povelja UN-a o održivom stanovanju** (UNECE, 2015) • **Nova urbana agenda** (Quito, 2016) • **Međuvladin panel o klimatskim promjenama** • **10 "Copenhagen Lessons"**, Svjetski kongres arhitekata 2023 ...

EUROPSKA RAZINA

Europska povelja o prostornom planiranju (2013) • **CEMAT deklaracije: Nafplion** (2014) i **Bukurešt** (2017) • **Konvencija o europskim krajobrazima VE** (2000, 2016) • **Europska strategija o kulturnoj baštini 21. stoljeća** (Namur, 2017) • **Deklaracija iz Davosa** (2018), **Davos sustav kvalitete** (2022) i **Davos savez** (2023) • **Principi urbanih politika OECD-a** (2019)...

REGIONALNA RAZINA

- **Strateški akcijski plan urbanog razvoja do 2040. godine, Akcijski plan za stanovanje 2021** (UzM, 2021)

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

2. polazišta

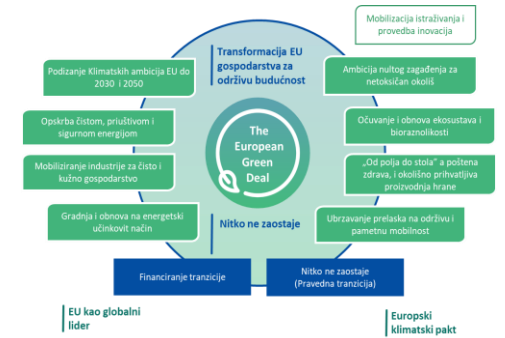
međunarodni kontekst

EUROPSKA UNIJA

Europski zeleni plan (2021. – 2027.)

- **EU Direktiva o prostornom planiranju**

mora (2014) • **Zaključci Vijeća EU o participatornom upravljanju kulturnom baštinom** (2014) • **Urbana agenda za EU – Pakt iz Amsterdama** (2016), **Ljubljanski sporazum** (2021), **Sporazum iz Gijóna** (2023) • **Novi europski Bauhaus** (2019) • **Nova Leipciška povelja** (2020) • **Teritorijalna agenda 2030** (2020) • **Val obnove za Europu** – ozelenjivanje zgrada, otvaranje radnih mjesta, poboljšanje života, 2020 • **Strategija EU za prilagodbu klimatskim promjenama** (2021) • EC, Culture and Creativity, **Towards a shared culture of architecture – Investing in a high-quality living environment for everyone"** (2021) • **Dugoročna vizija za ruralna područja EU-a i Ruralni pakt** (2021) • **Vijeće arhitekata Europe** (ACE)

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

2. polazišta

nacionalni okvir

Zakon o prostornom uređenju • Zakon o gradnji
• Zakon o energetskej učinkovitosti • Zakon o
komunalnom gospodarstvu

**Strategija prostornog razvoja Republike
Hrvatske**

**Dugoročna strategija obnove nacionalnog fonda
zgrada do 2050. godine**

Programi: razvoj ZI u urbanim područjima;
kružno gospodarenje prostorom i zgradama:
energetske obnove višestambenih zgrada; zgrada koje
imaju status kulturnog dobra; javnih zgrada / svi za
razdoblje do 2030. godine

**Izvješće o stanju u prostoru Republike Hrvatske
za razdoblje 2013.-2019. godine**

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

2. polazišta

nacionalni okvir

kultura i kulturna baština • zaštita okoliša
• zaštita prirode • regionalni razvoj •
održivi razvoj • otoci, more i morski okoliš
• promet • **zdravstvo** • **obrazovanje** •
gospodarstvo (poljoprivreda, šumarstvo,
turizam, energetika....)

Strateško planiranje i upravljanje razvojem:

Zakon o regionalnom razvoju Republike
Hrvatske (2014),

Nacionalna razvojna strategija RH do 2030.
godine (2021.)

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

3. Ciljevi

1. ODRŽIVO UPRAVLJANJE PROSTOROM

2. VRSNOĆA GRADNJE

**3. KVALITETNO,
PRIUŠTIVO,
DOSTUPNO I
RAZNOLIKO
STANOVANJE**

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

3. 1. održivo upravljanje prostorom

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

3. 2. vrsnoća gradnje

**sigurna, otporna, održiva i uključiva
arhitektura**

**očuvanje, obnova i održivo korištenje
graditeljskog naslijeđa**

**arhitektonski natječaji kao instrument
pozitivne selekcije**

primjena principa kružnosti

**univerzalni dizajn / prilagodba osobama
s invaliditetom, mladima, starima,...**

**suvremeni digitalni alati u projektiranju,
gradnji, održavanju i upravljanju**

prevencija nezakonite gradnje

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

3. 3. stanovanje

**racionalno korištenje zemljišta i
organizacija prostora – komplementarni
sadržaji stanovanju**

različiti oblici / modeli stanovanja

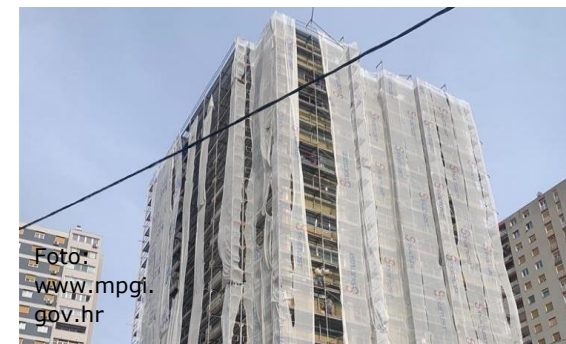
**prostorni standardi za planiranje i
projektiranje stanovanja**

**primjena rješenja za održivost,
otpornost i sigurnost**

dostupnost i priuštivost stanovanja

**javna ulaganja - modeli društvenog
i socijalnog stanovanja**

učinkovito upravljanje i održavanje

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

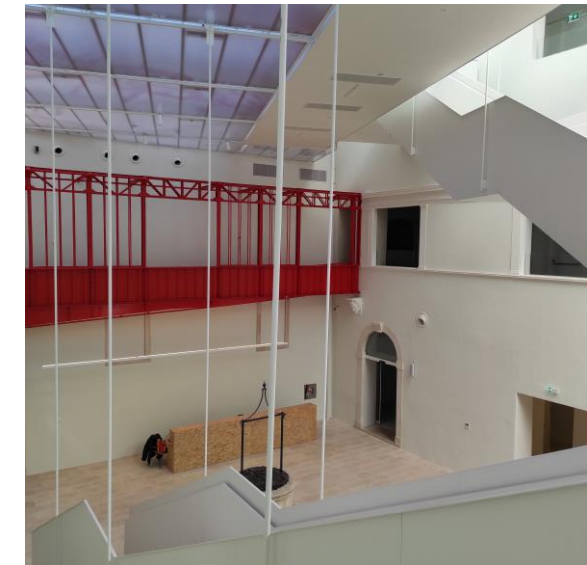
4. horizont alne teme

vertikalni sustav upravljanja

međusektorska suradnja

**kultura građenja – kultura
odnosa prema prostoru**

**unapređenje zakonskog
okvira**

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

5. okvir za provedbu

Ciljevi

smjernice – svi
aktivnosti – dogovorena obaveza

AKCIJSKI PLAN

Što? Tko? Kada?
S kojim resursima?
Očekivani učinak?

Arhitektonske politike Republike Hrvatske

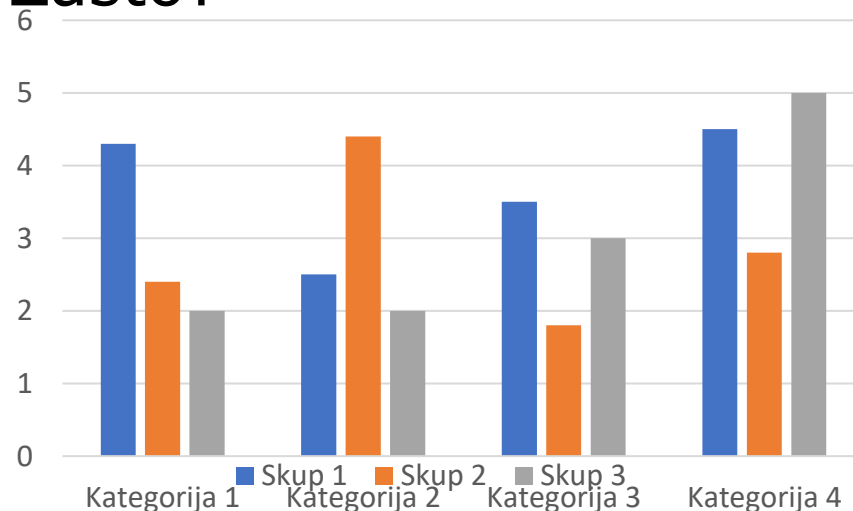
6. praćenje provedbe i izvještavanje

PRAĆENJE PROVEDBE

Definiranje pokazatelja
Praćenje promjena

IZVJEŠTAVANJE

Tko? Koga? Kako? Zašto?

Hvala na pažnji!

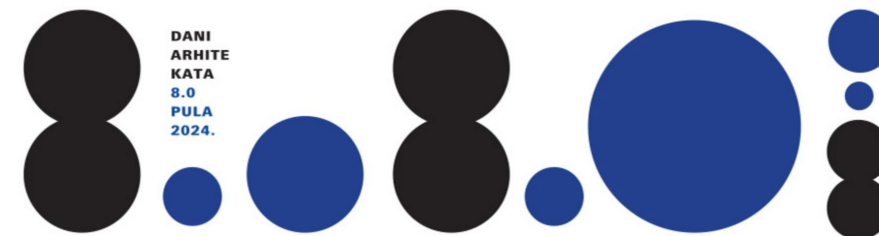
Ingrid Gojević

**Voditeljica službe za održivi prostorni razvoj
i međunarodnu suradnju**

ZAVOD ZA PROSTORNI RAZVOJ

ingrid.gojevic@mpgi.hr

apolitike2030@mpgi.hr

ESPON

Co-funded by
the European Union
Interreg

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo prostornoga uređenja,
graditeljstva i državne imovine